

РЕШЕНИЕ

№ 204

гр. София, 10.01.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 66
състав**, в публично заседание на 08.10.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елка Атанасова

при участието на секретаря Кристина Григорова и при участието на прокурора Стоил Томов, като разгледа дело номер **4118** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр с чл.284 и сл. ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на И. Ц. И., изтъпяващ наказание лишаване от свобода в затвора от [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието, с цена на иска 50 000 лв. за нанесени неимуществени щети. Конкретизирано е в исковата молба, че ищеца е задържан на 03.11.2014г. от СДВР-С. по досъдебно производство (ДП) № 192/2014г., пр.пр.14887/2015г., като на 4.11.2014г. бил преведен в ареста на Националната следствена служба на [улица], ет.5, килия 7, после бил преместен в килия № 3 и от килия 3 в килия № 8. В периода от време на престой в ареста - от 04.11.2014г. до 03.11.2015г. бил подложен на нечовешки и унижителни условия, нечовешко отношение и унижително, наранено достойнство, изтезание и жестокост. Конкретно ищецът твърди, че условията в следствения арест били лоши - килиите бил поставен в площ, по-малко от 4 кв.м., като липсвала достатъчно свободна площ, поради настаняването в нея на 5 лица, прозорците почти не се отваряли, поради което недостигал въздух, килията не се проветрявала и в нея се усещала миризма на застоял въздух и фекалии. Последното водело до затруднения в дишането на ищеца, а липсата на парно в килията – до треперенето му и сковаване от студ през зимата, болки в костите на кръста, краката, ръцете. В килията липсвали столове и маса, а имало подобие на стол, със заварени за пода крака, с твърда седалка, както и подобие на маса с размери 25/30 см. на която било невъзможно да се хранят 5 лица. Тоалетната не била закрыта, нямало душ, а осветлението в килията било нищожно и от напругане

зрението му се развалило. В килията липсвал парцал за миене, липсвала течеща топла вода и поради това съдовете миел със студена вода, от която му изтръпвали пръстите на ръцете. Твърди, че не му е осигуряван достъп до свеж въздух, включително чрез извеждане на открито. Развива оплаквания от хигиената на помещението, поради това че в килията имало и хлебарки, които пълзели по леглата, приборите за хранене и лицето му. На леглото в килията, на което спял нямало дюшек, а шалте, с дебелина 5 см., от което получил болки в гърба, раменете, кръста, тазобедрената става и бъбреците. Предоставяната храната била с лоши вкусови качества, от което получил киселини и изпитвал болки, в продължение на 1 година пиел ранитидин за киселините. Оплаква се и от качеството на медицинското обслужване, при което трябвало да пише жалби, за да получи медицинска помощ. Отношението на старшините било грубо и неуважително.

Твърди, че в резултат на бездействието на администрацията на ответника да поддържа нормални битови условия в ареста претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в преживени страдания, мъки, изтезание, стрес, паника, психически тормоз, физически болки. Претендира осъждане на ответника да му заплати сума в размер на 50 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди, като периода за който се претендират същите, съобразно уточнението на исковата претенция, е от 03.11.2014г. до датата на завеждане на исковата молба, ведно със законната лихва.

В съдебно заседание ищецът лично и чрез процесуален представител, - адв. М. П., поддържа предявения иск, като доказан по основание и размер. Моли съда да постанови решение, с което да го уважи, като основателен. В представени писмени бележки от адв.П. се акцентира на изслушаните по делото съдебно-медицински експертизи, установяващи здравословното състояние и заболяванията на ищеца, за които в ареста не са прилагани необходимите изследвания и лечение. Писмените бележки на ищеца в лично качество анализират събраните писмени и гласни доказателства и установените с тях обстоятелства, като се поддържа, че исковата претенция е доказана изцяло.

Ответникът – Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ [населено място], чрез процесуален представител - юриконсулт В. С., оспорва исковата претенция. Подробни съображения излага в писмен отговор на исковата молба от 05.07.2018 г. В писмено становище от 04.10.2019 год. поддържа доводите за неоснователност и недоказаност на иска. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск. Претендира юриконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на предявения иск. Моли съда да постанови решение, с което да го отхвърли.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Между страните не се спори, а се и установява от приетите писмени доказателства (писмо изх.№ 17104/02.10.2018г. на началник сектор Арести в ОС ИН-С.-л.125), че ищецът изтърпявал наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ по ДП № 192/2014г. по описа на СДВР , пр.пр.№ 14 887/2014г. по описа на СГП, за периода

04.11.2014 год. до 02.11.2015 год. в Следствен арест „Д-р Г.М.Д.“ № 42 в [населено място]. При задържането си на 04.11.2014г. ищецът е бил настанен в килия № 7 на етаж 5. Съобразно извадката от дневника за настанени лица в килия № 7 (л.126) към 04.11.2014г. в килия № 7 или настанени 4 лица – ищеца, Й. Т. П., Р. А. К. и С. Д. С.. На 05.11.2014г. И. Ц. И., видно от същата извадка от дневник, е преместен в килия № 3, също на 5 етаж в следствения арест.

На 02.11.2015г. ищецът е преведен в затвора [населено място]. По време на престоя си в Следствения арест ищецът е бил настанен и в килии № 3 (от 05.11.2014г.) и № 8, намиращи се на етаж 5 – обстоятелство, което не е спорно, видно от писмения отговор на ответника от 05.07.2019г.. Представената от ответника справка изх.№ 18772/30.10.2018г. (л.135-136) неоспорена от ищеца, установява, че килиите в посочения следствен арест са еднотипни като изграждане и оборудване и са с приблизителна площ всяка от 16 кв.м. За исковия период от време всяка от посочените килии е оборудвана с по 5 легла – едно единично легла и по две двойни легла тип „вишка“ Леглата са били фиксирани неподвижно за пода на килията. Прозорците на килията са отделени от нея с буферна решетка, която е била фиксирана към стената на помещението като същите осигурявали приток на естествена светлина и свеж въздух в помещенията. Изкуственото осветление на килиите е било разположено над входната врата на всяка от тях, като в тази част имало обособен светъл отвор с размери 75/54 см., откъм страната на помещението осигурен с прозрачно стъкло, пред което имало метална предпазна решетка. Изкуственото осветление се осигурявало от две осветителни тела - LED лампи, с мощност, гарантираща достатъчна осветеност на помещението през тъмната част на денонощието, а отоплението от радиатор, свързан с централно топлоподаване. Посочената вече справка рег.№ 18772/30.10.2018г. на О. С. (л.135-136), относно прозорците и осветлението в килии № 3, № 7 и № 8 на следствения арест „Д-р Г.М.Д.“ установява, че килиите разполагат с два броя отварящи се крила на прозорец, тъй като са изложени на продължителна слънчева светлина. Самите прозорци са с рамки от PVC и размери 225/125 см.разделени на 4 прозореца – два малки в горната част с размери 90/25 см. и два големи – отварящи се в долната част, с размери 90/90 см. О. е стъклопакет с дебелина 4 мм с външно прозрачно стъкло и вътрешно матирано стъкло. Санитарният възел в килиите включва чешма, мивка и тоалетен блок, като е отделен от останалата им площ с масивна преградна стена с височина 1,2 м.

Представеният от ответника Договор от 17.01.2012г. между ГД ИН и държавно предприятие „Фонд затворно дело“,спецификацията и схемата към него, количествено-стойностната сметка,, приемо-педавателен протокол и протокол от 12.03.2012г. (л.276-286) установяват, че от 12.03.2012г. в арест „Д-р Г.М.Д.“ № 42 са доставени, монтирани в килиите и въведени в експлоатация 83 броя двойни легла тип „вишки“, с лежанка и крака изработени от винкел, а лежанката и от ленти от листове стомана, разположени надлъжно и напречно на лежанката, шахматно оплетени и заверени от двете страни на винкела.

От показанията на св. М. П., се установява, че се познава с ищеца от престоя си в затвора [населено място], като в следствения арест „Д-р Г.М.Д.“ са пребивавали по едно и също време, през 2006г. и през 2007г., макар и не в една и съща килия. Свидетелят сочи, че всички килии в следствения арест са идентични, с размери 4-4,5

м. дължина и ширина 3,5 метра, като в един обособен ъгъл на килията има пространство, отделено за тоалетна и мивка, с преграда с височина от 1,20 метра. Срещу входната врата на килията цялата стена е заета от прозорец, който има армирана стъкло а пред него – от вътрешната страна на килията има железни решетки с мрежа. Самият прозорец в килията се отварял с много малка част. Над входа за килията също имало прозорец, изолиран с решетка, от външната страна на който имало електрическа крушка. Свидетелят описва тези условия в следствения арест вследствие възприятията си си до 2010г. През 2014г. и през 2015г. свидетелят не е бил в следствения арест.

Свидетелят И. С. установява, че познава ищеца от 2008 година, като е бил в следствения арест „Д-Р Г.М.Д.“ през 2015г. Описва килията като стандартна, осветена от ел.крушка от 60 вата, монтирана над вратата на килията, защитена от стъкла и светеща непрекъснато. По отношение на светлината от прозореца заявява, че прониква през двойно матирано стъкло на прозорец, отварящ се на 3-4 см. За тоалетната описва, че е тип „клекало“, обособена в помещението чрез отделянето ѝ със стена с височина 70-80 см. като там се намира и мивка със студена течаща вода. Заявява че от тоалетната имало постоянна миризма на урина и фекалии, защото не била закрыта и не получавали пособия за почистването ѝ и поддържане на хигиената. Описва че в килията имало маса с размери 60/60 см., метална, закрепена за пода и една малко столче. По отношение на леглата описва същите като тип „вишки“ с площ за спане от тенекиена основа във вид на решетка, върху което е поставено шалте с дебелина 10 см. За медицинското обслужване общо твърди че е под всякаква критика, осъществявано от две медицински сестри. По отношение на храната този свидетел заявява, че е разливана от баки, които били мръсни в също мръсни купи, тъй като тези съдове за храна се миели от самите задържани, само със студена вода. В килиите нямало пособия за почистване през 2015г., като за да се почистят лицата, настанени в тях късали тениски и с тях почиствали пода. Съдовете за хранене се изплаквали със студена вода. Във връзка със здравословното състояние на ищеца И. установява, че докато бил в ареста получил дископатия и имал затруднения в уринирането.

Свидетелят С. Д. С., съобразно справка от началник сектор „Арести“ при О. С. (л.125) е бил в килия № 7 на етаж 5 от следствения арест, заедно с ищеца И. за период от 22 часа през 2014г. – от 16,40 часа на 04.11.2014г. до 14,40 часа на 05.11.2014г. В показанията си заявява, че познава ищеца И. И. от една година преди задържането си, тъй като двамата живеели в една квартира. През 2015 г. пребивавали в една килия в Следствен арест „Г. М. Д.“, за период около едно денонощие. Прозорецът в килия № 7, в която били настанени, се отварял тип падащ прозорец, но разстоянието, на което се отварял, било много малко. В килията били 4-5 човека и всички пушели, тъй като пушенето в килията било разрешено. Светлина през прозореца влизала трудно. Прозорецът бил с нормално прозрачно стъкло, но пред него от външната страна имало още едно стъкло, което било армирано и непрозрачно – матирано. През това стъкло влизала недостатъчна светлина, като през стъклото не се виждало нищо. Отваряемостта на прозореца била около 5 см. Осветлението в килията в този момент се осъществявало от обикновена крушка с жичка, монтирана над вратата на килията и светила постоянно – денонощно. В килията имало две двуетажни легла и между двете легла свободно пространство за маса и стол, които са неподвижни, а разстоянието от леглата до вратата на килията е около 3,00 – 4,00 м. Светлината от крушката била

недостатъчна, за да се чете вечер, когато няма дневна светлина, но на по-високото легло светлината била повече. Тоалетната също се намирала в килията, отделена от останалата част с една невисока стеничка, и разстоянието от нея до главата на спящите в тази част било малко. Имало течаща вода за тоалетната, но и миризма. Почистването на килията ставало с поискани парцал и метла от старшината, както и с направени парцали от някакви дрехи. И. И. спал на втория етаж от леглото. Вечерта, когато били с И. И. заедно, се събудил от силен шум и видял, че И. И. бил паднал от втория етаж на леглото. По стените на килията имало петна от влага и мухъл по тавана. Храната свидетелят описва като готвена, течна, мазна, отвратителна и много гадна.

Показанията на свидетеля С. и свидетеля С. съдът кредитира като непосредствени, обективни и безпристрастни, непротиворечащи помежду си по отношение на обзавеждането на килиите, размерите им, естествената и изкуствена осветеност, хигиенните условия, тоалетната и течащата вода от мивката, качеството на храната. Съдът не кредитира показанията на св. П., доколкото този свидетел има възприятията за условията в следствения арест до 2010г., но не и за претендирания период в исковата молба за 2014г. и 2015г.

Писмените доказателства по делото – медицинска справка от 07.11.2014г. (л.55), подписана и от ищеца И., установяват, че при постъпването си в ареста същия е бил клинично здрав, без оплаквания. На 07.01.2015г. същият е имал оплаквания от затруднено уриниране от наличен хроничен простатит, вследствие на което е била необходимо консултация с уролог (л.57). Такъв преглед е осъществен на 14.01.2015г., видно от сигнал на ищеца на Софийска районна прокуратура (л.65), а на 16.01.2015г. , съобразно собственоръчното заявление на ищеца (л.63) той е получил и изписаното му лекарство. Факта на осъществения на 14.01.2015г. преглед и консултация с уролог, установената диагноза, проведените изследвания и назначено лечение, се установяват и от писмо от 27.01.2015г. на д-р Т. до СГП (л.69). Писмото установява и че назначеното изследване на кръв за хламидии не се поема от здравната каса и е за сметка на пациента, докато назначеното микробиологично изследване на еякулат се поема от здравната каса и ще се направи 10-15 дни след приема на назначения и предоставен на задържания И. антибиотик.

На 30.01.2015г. ищеца И. е преведен за лечение в урологично отделение на МИ –МВР С. (л.70), откъдето е изписан на 02.02.2015г. , съгласно мед.справка от 13.03.2015г.(л.74). Същата справка установява и че на ищеца И. е предоставен стерилен контейнер във връзка с изследването на еякулат, като до 13.03.2015г. ищеца не е оказал съдействие чрез предоставяне на материал за изследването.

На 09.06.2015г. ищеца се оплакал от затруднено и болезнено уриниране, за което е уведомен наблюдаващия прокурор (л.75) и в изпълнение на постановление от същата дата (л.76), на 12.06.2015г. И. е преведен за лечение във вътрешно отделение на СБАЛЛС при затвора С.. Съгласно изготвената епикриза от ИЗ 245/158 от 22.06.2015г. (л.78) е изписан на 22.06.2015г. след проведено лечение и отзвучаване на оплакванията. Подробна хронология на проведените прегледи и изследвания на ищеца И. по повод оплакванията му се съдържа и в медицинска справка от 09.03.2017г. (л.84-87).

С подписана на 02.11.2015г., 16,35 часа, декларация ищеца И. И. (л.87) е декларирал, че по време на престоя в ареста е получавал редовно храна и предписаните му лекарствени средства и няма претенции по отношение на медицинското обслужване и надзорно-охранителния състав на ареста.

Представените по делото от ответника 176 броя собственоръчно подписани декларации от И. Ц. И. (л.287-462) удостоверяват за периода 13.11.2014г. – 26.10.2015г. 176 откази на ищеца от престоя на открито, поради различни причини – „болен“, „студ“, „студено“, необходимост от ползване на тоалетна, „не ми се ходи“, „много съм се наял“, „не ми се излиза“, „мързи ме“, „няма причина“, „зъб“, „бъбреци“, „много е жегга“, „няма“. Причината „болен“ е посочена в 70 декларации.

В хода на съдебното производство е допуснато изслушването на две експертизи – съдебно-медицинска – неврологична експертиза и съдебно-медицинска – урологична експертиза.

Заключението на съдебно медицинската (неврологична) експертиза установява, че ищеца И. страда от шийна и лумбална дископатия с остеохондрозни и спондилони изменения. Тези изменения са неспецифичен дегенеративен процес, свързан със стареенето и начина на живот. Установената левостранна дискова протрузия на конкретен диск е резултат от рязко движение, внезапно извъртане на тялото, вдигане на тежест и принудителна позиция. Съобразно медицинската документация (компютърно томографско изследване на гръбначния стълб, което е извършено на 12.01.2016 г. в МВР болница и опис на електромиографското изследване) вещото лице установява, че ищеца страда и от шийна артроза и хондоза на С6С7, които заболяванията са диагностицирани чрез рентген на 27.12.2016 г. Останалите заболявания са установени при личен преглед и ЕМГ на 30.04.2018г. Вещото лице установява, че съобразно медицинската документация, при постъпването си в ареста на 04.11.2014г. ищеца е бил клинично здрав, като в рамките на 1 година престой в ареста е описал повтарящи се болки в кръста, които се засилили в началото на 2016г. Условието за спане в ареста, предизвикващи принудителна позиция, според вещото лице, могат да бъдат предпоставка за развитието на дископатия, както и за обострянето на това заболяване и причиняване на болка, а обездвижването в условията на ареста да допринесе за влошаване на здравословното му състояние и засили болката. По отношение на проведено лечение вещото лице е установила наличие на документи за назначено лечение на ищеца - назначена физиотерапия, но документални следи за приложено лечение не са открити.

Заключението на допуснатата съдебно-медицинска – урологична експертиза установява, че при И. Ц. И., с прегледи и изследвания са

доказани няколко урологични заболявания:

-простатит, което заболяване е диагностицирано още на 14.01.2015 г. и е определяно на по-късен етап при прегледи, като остър простатит.

-микронефролитиаза (бъбречно-каменна болест с ехографски данни за малки камъчета в десен бъбек), диагностицирано по повод оплаквания на И. и след ехографско оизследване на 12.06.2015 г.

-цистопиелит с данни за склерозирала шийка на пикочен мехур и състояние след трансуретрална инцизия на шийка на пикочен мехур, установено след постъпване в болница на 08.10.18 г., като на 09.10.18 г. е проведена операция.

-пръстеновидна структура на уретрата (в pars pendula на уретера, веднага след fossa navicularis) и състояние след уретротомия, установени на 07.11.2018 г. и 08.04.2019 г.

Съгласно приетите като доказателство документи по делото (СМЕ от проф. П.), се установява, че на И. Ц. И. има регистриран преглед изх. № 2447 в МИ МВР от 03.11.2014 г. и при този преглед не са регистрирани данни за остро начеващо заболяване. На 14.01.2015 г. след оплаквания е дадено разрешение и И. е транспортиран до 5-та МБАЛ С., където му е извършен специализиран преглед от уролог с проведено и ехографско изследване. При прегледа ищеца се е оплаквал от смущения в уринирането, често и нощно уриниране, със затруднение. Обективно, с ехографско изследване е установено увеличаване на простатната жлеза. Поставена е диагноза: Хроничен обострен простатит.

От амбулаторен лист № 00076 е видно, че на 15.01.2015г. на И. е поставена диагноза: Остър простатит и са назначени изследвания.

От епикриза към ИЗ №1368/205 - МИ МВР С., Отделение по урология, е видно, че И. е приет на 30.01.15г., изписан на 02.02.15 г. с Окончателна диагноза: Остър простатит.

От епикриза към ИЗ № 245/158 - СБАЛЛС - Вътрешно отделение, е видно, че И. е приет на 12.06.2015г., изписан на 22.06.2015г. с диагноза: М. ренис дектра под въпрос.

Следващите приети като доказателство медицински документи са след датата 03.11.15 г. - от 24.11.2015 г.(лист за преглед на пациент в спешно отделение № 021054); епикриза към ИЗ №496/330 - СБАЛЛС - Вътрешно отделение - 12.12.2015г., изписан на 17.12.2015г.; амбулаторен лист №001568 от 02.12.2016г.; етапна епикриза към ИЗ №25749/2018г. - УМБАЛ „А.“, Клиника по урология 08.10.2018 г. - 11.10.2018г.

По отношение на проведеното лечение в исковия период вещото лице установява, че на 14.01.2015 г., след установяване от преглед в 5-та МБАЛ С., при И. на Хроничен обострен простатит е предписана терапия с

антибиотик М. 2x1 т. и е препоръчано провеждане на изследвания на еякулат и на кръв за хламидии. Дадени са указания, за провеждане на назначените изследвания да се яви за нов преглед от уролог за консултация и лечение.

В ареста от д-р Т. назначеният антибиотик е изписан и е даден на ищеца на 16.01.2015г., като не са проведени изследванията на кръв за хламидии и на еякулат, тъй като те не се заплащат от НЗОК, а самият пациент нямал възможност да ги заплати.

В условията на медицинския пункт на следствения арест, в ареста И. И. съобщава, че продължил да има болки в простатата и затруднено с тънка струя, често уриниране. Правен му е преглед в МИ на МВР (няма приложени документи кога). Оплаквал се е и от появили се болки в бъбреците и пикочния мехур. Отразено е, че има имплантирано „чуждо тяло” в препуциума (без да е ясно кога е поставено).

За периода до 03.11.15 вещото лице е изследвал наличните по делото и в ареста медицински документи за прегледи и проведено лечение.

Вещото лице установява, че предписаното лечение, режим и изследвания на ищеца са правилни и съобразени с установените при него урологични заболявания, потвърждаващо се и от факта, че след изписването на ищеца и по време на болничен престой реално е отчитано подобрение. Съобразно пояснението на вещото лице в съдебно заседание на 25.06.2019г., на 14.01.2015 г. ищеца е диагностициран със заболяването остър простатит, което изисква едно по продължително лечение. Съобразно медицинската документация, на ищеца е проведено антибиотично лечение, което е адекватно.

Приетата като доказателство медицинска справка (л.74) установява назначено на 16.01.2015 г., след диагностициране на заболяването на 04.11.2014 г., микробиологично изследване и издаден на 28.01.2015г. талон за провеждане на изследването. Изследването, съобразно данните в медицинската справка, не е осъществено, поради липса на съдействие от ищеца за предоставяне на биологичен материал за изследването.

Представен от ищеца амбулаторен лист № 000190/28.10.2016г. за осъществен преглед от лекар специалист установява, в част анамнеза, че ищеца от дете с дясно око е с намалено зрение, а от няколко месеца вижда само силуети. При прегледа е констатирано, че папилата на ДО е огромна, бледовата, кръвоносни съдове с норм.ход и калибор. Предписаната терапия е очила – 2,5/2,0ДЦИЛ/90-0,75.

По делото са приети като доказателства писмените доказателства представени от ищеца и ответника.

Въз основа на приетите доказателства съдът приема, че за периода

04.11.2014г. – 02.11.2015г. ищецът пребивавал в помещения на следствения арест „Д-р Г.М.Д.“ - първоначално, за около 24 часа в килия № 7, след което е преместен в килия № 3 и № 8. Съдът приема за безспорно установено, че размерите на тези килии и обзавеждането и оборудването в тях са еднотипни – площ около 16 кв.м., с по 5 легла в тях – две двойни легла тип „вишки“ и едно единично легло. Съдът приема за безспорно установено и, че в килиите ищецът ползвал тоалетна и мивка, само с течаща студена вода, обособени в част от килията, посредством масивна преградна стена с височина 1,20 м.. Съдът приема за безспорно установено и че в килиите има прозорец, осигуряващ естествена светлина през светлата част на денонощието, както и приток на свеж въздух, вследствие отваряемостта им. Съдът приема с оглед свидетелските показания на св.С. и св.С. и наличието на неприятна миризма от тоалетната в килията, вследствие посочения вече начин на обособяване на санитарния възел, независимо от възможността за проветряване на помещението.

Съдът приема за безспорно установено и обстоятелството, че на 04.11.2014г. ищеца е постъпил в следствения арест клинично здрав, без оплаквания, като на 07.01.2015г. същият е имал оплаквания от затруднено уриниране от наличен хроничен простатит, което заболяване е диагностицирано при преглед на 14.01.2015 г. и е определено на по-късен етап при прегледи, като остър простатит. Съдът приема и че при ищеца е установено и второ заболяване в периода 04.11.2014г. – 02.11.2015г. - микронефролитиаза (бъбречно-каменна болест с ехографски данни за малки камъчета в десен бъбек), диагностицирано по повод оплаквания на И. и след ехографско изследване на 12.06.2015 г.

Във връзка с оплакванията за недостатъчна свободна площ на килията съдът приема за доказано обстоятелството, че килиите, в които е бил настанен ищеца са с площ от 16 кв.м., като единствено за килия № 7 е доказано, че за периода 04.11.2014г. – 05.11.2014г. ищеца е бил настанен в същата заедно с още 3 лица, при което всеки от задържаните е имал на разположение свободна площ от 4 кв.м. По отношение на престоя на ищеца в килии № 3 и № 7 съдът приема че не се доказва ищеца да е пребивавал в тях с други задържани лица. Предвид горното съдът намира, че на ищеца, по време на престоя му в ареста, е осигурена достатъчна свободна площ.

Във връзка с обзавеждането и оборудването на килиите, размерите им, осветеността с естествено и изкуствено осветление, обособяването на тоалетна и мивка с течаща студена вода, миризмата, постелката за спане (шалте) на леглото, миризмата в помещението от тоалетната в него,

качеството на храната, съдът кредитира показанията на свидетелите С. и С., доколкото същите се основават на непосредствените им възприятия за посочения в исковата молба период от време, свидетелите са пребивавали в килиите, като показанията им са последователни и непротиворечиви, като по отношение на оборудването, осветеността, размерите на килиите, се подкрепят и от писмените доказателства по делото, представени от ответника. Съдът не кредитира свидетелските показания на св.П., тъй като същите не са относими към исковия период.

Съдът кредитира показанията на свидетелите С. и С. и по отношение на вкусовите качества и вида на храната, предоставяна на задържаните лица, както и относно предоставяните материали за хигиена на килиите, доколкото в тази връзка от ответника не бяха представени доказателства, които да ги опровергават. Съдът, кредитирайки показанията на тези свидетели приема за доказани твърденията на ищеца и по отношение на лошото състояние на постелъчния материал на леглата (шалтета) в килиите, наличие на хлебарки и мухъл и влага в килия № 7, както и на неприятна миризма от намиращата се в килията открита тоалетна.

Въз основа на свидетелските показания на св.С. и св.С., писмените доказателства и заключенията на двете съдебно-медицински експертизи съдът приема и че на ищеца, при оплаквания от негова страна, е предоставяна своевременно медицинска грижа, чрез преглед, изследвания и адекватно лечение на установените през исковия период от време две заболявания - остър простатит и микронефролитиаза (бъбречно-каменна болест с ехографски данни за малки камъчета в десен бъбрек). Съдът кредитира заключението на вещото лице изготвило съдебно-медицинската урологична експертиза, установяващо че предписаното лечение, режим и изследвания на ищеца са правилни и съобразени с установените урологични заболявания на ищеца. Във връзка с непроведеното изследване на еякулат съдът приема, че същото се дължи не на действия на ответника, а на липса на съдействие за предоставяне на материал за изследване от ищеца.

Съдът приема за установено и че условията за спане в ареста, (вид на легло и постелъчен материал) предизвикващи принудителна позиция, могат да бъдат предпоставка за развитието на дископатия, както и за обострянето на това заболяване и причиняване на болка, а обездвижването в условията на ареста да допринесе за влошаване на здравословното състояние и засили болката.

Разпоредбата на чл.284, ал.1 от ЗИНЗС предвижда, че държавата отговаря

за вредите, причинени на лишените от свобода и задържаните под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултата на нарушения на чл.3 от ЗИНЗС, като ал.5 на същата въвежда оборима презумпция за наличие на неимуществена вреда за лице, което е адресат на нарушение по чл.3 от ЗИНЗС.

Нормата на чл.3, ал. 1 от ЗИНЗС съдържа забрана за подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение на лишените от свобода и задържаните под стража. В същото време алинея 2 от същата съдържа законова презумпция за наличие на нарушение на чл.3, ал.1, когато липсва достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Следователно, специалният закон съдържа различни правила както за установяване на незаконосъобразно бездействие на администрацията – тежестта да докаже изпълнението на изискванията на закона е за ответника, така и за наличието на неимуществени вреди от нарушението – те се предполагат до доказване на противното, като отново именно ответника следва да установи липсата на въздействие върху здравословното състояние (физическо и психическо) на ищеца. Като краен извод следва, че за уважаване на иск с правно основние чл.284 от ЗИНЗС, е достатъчно да се установи поставянето на задържаното лице в условия, при които липсва достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства.

Съдът намира, че в конкретния случай само част от изброените неблагоприятни условия са доказани. С оглед изложеното по-горе съдът намира за доказани следните фактически основания за исковата претенция – наличието на неприятна миризма в килиите от намиращата се в тях открита тоалетна, наличие на влага, мухъл, неосигуряване на средства за поддържане на хигиена в арестните помещения и наличие хлебарки в килиите, непредоставяне на подходящ постелъчен материал (дюшек), неосигуряване на храна с добри вкусови качества, липса на топла течаща вода.

От писмените становища на ответника, писмените доказателства, и

показанията на свидетелите не се установява липсата на достатъчна площ, естествена и изкуствена светлина и чист въздух, включително и чрез престой на открито. Напротив – писмените доказателства и свидетелските показания установяват наличието на естествена светлина – през прозорците на килиите, както и на изкуствена такава от монтирани осветителни тела, както и възможност за влизане на чист въздух – посредством отварянето на прозорците, макар и не в пълния възможен обем и престой на открито, от достъпа до който ищеца, почти за половината от исковия период (176 пъти) се е отказвал по различни причини, като съдът приема, че не се даказа същите да са резултат от незаконосъобразно фактическо бездействие на ответника, вкл. и при отказите с причина „болен“, доколкото същите не са подкрепени с обективни данни за влошено здравословно състояние на ищеца в този период. Не се установяват и елементите от фактическия състав на отговорността на държавата за вреди от поставянето на ищеца за исковия период от време в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, поради непредоставяне на адекватна медицинска помощ, по смисъла на чл.284 и сл. от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

От друга страна - установените лоши битови условия, конкретизирани изрично по-горе (наличието на неприятна миризма в килиите от намиращата се в тях открита тоалетна, наличие на влага, мухъл, неосигуряване на средства за поддържане на хигиена в арестните помещения и наличие хлебарки в килиите, непредоставяне на подходящ постелъчен материал (дюшек, вместо шалте), неосигуряване на храна с добри вкусови качества, липса на топла течаша вода), безспорно сочат за наличието на неоснователно фактическо бездействие от страна на ответника, подлежащо на обезвреда по реда на чл.284 и сл. от ЗИНЗС. Тези условия съдът определя като унижителни и предизвикващи страдания и поради това представляващи нарушение по чл. 3 от ЗИНЗС.

С оглед вида на вредите, интензитета им и времетраенето – за период от почти една година (от 04.11.2014г. до 02.11.2015г.), както и съотношението между твърдяните незаконосъобразни фактически бездействия спрямо доказаните такива, съдът намира че справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди е в размер на 3 500 лева, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане. Искане на ищеца следва да се отхвърли за разликата до 50 000 лв., както и за периодите от време през които същият

е бил настанен на лечение в МИ-МВР С. за периода от 30.01.2015г. до 02.02.2015г. и в СБАЛЛС към затвора С. – от 12.06.2015г. до 22.06.2015г., поради това че в този период той се е намирал не в твърдяните от него условия в ареста. Исковата претенция е предявена за периода 04.11.2014г. до 03.11.2015г. Съдът присъжда обезщетението за вреди до 02.11.2015г. доколкото ищеца не доказва, че е бил в ареста до 03.11.2015г., поради което за 03.11.2015г. исковата претенция е неоснователна.

Предвид изхода на спора и с оглед специалната норма на чл.286 ал.3 изр.1 от ЗИНЗС и на чл.10 ал.3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), съгласно която и при частично уважаване на иска ответникът дължи заплащане на направените от ищеца разноски, ответника следва да бъде осъден да заплати по сметка на Административен съд София – град направените разноски във връзка с изплатените от бюджета на съда възнаграждения на вещи лица в размер общо на 922 лв.

Предвид иложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] да заплати на И. Ц. И., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание лишаване от свобода в затвора [населено място] сумата от **3 500 лв.** (три хиляди и пестотин лева), представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на неизпълнение на задължението по чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС от администрацията на арест „Д-р Г.М.Д.“ № 42, при изтърпяване на мярката за неотклонение „задържане под стража“ в същия арест за периода 04.11.2014г. до 02.11.2015г., изразяващо се в наличието на неприятна миризма в килите от намиращата се в тях открита тоалетна, наличие на влага, мухъл, неосигуряване на средства за поддържане на хигиена в арестните помещения и наличие хлебарки в килиите, непредоставяне на подходящ постелъчен материал (дюшек,шалте), неосигуряване на храна с добри вкусови качества, неосигуряване на топла течеща вода, при задържането наищеца в кили № 3, № 7 и № 8 на арест „Д-р Г.М.Д.“ № 42 като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до 50 000 лв. и за периодите 30.01.2015 год. – 02.02.2015г., 12.06.2015. – 22.06.2015 год. и за 03.11.2015г., за претърпени от ищеца неимуществени вреди в резултат на неадекватно медицинско обслужване, липса на достатъчно свободна площ, липса на естествено и изкуствено осветление и неосигуряване на

свеж въздух, вкл. и чрез престой на открито, неосигуряване на маса и стол в килиите.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] **ДА ЗАПЛАТИ НА** Административен съд София – град сумата от 922 лв. (девестотин двадесет и два лева) изплатени от съда възнаграждения за вещи лица.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София – град в 14 дневен срок от съобщаването му, съгласно чл.285 ал.1 от ЗИНЗС.

СЪДИЯ: